

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY
TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

“Tasdiqlandi”
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
R.G' Jumayev
« 26 » avgust 2023-y.

« O'ZBEK TILINI O'QITISH METODIKASI »

fanidan
SILLABUS (ishchi dastur)

Bilim sohasi: 100000 – Gumanitar soha
Ta'lim sohasi: 120000 –Gumanitar fanlar
Ta'lim yo'nalishi: 60230100– Filologiya va tillarni o'qitish (o'zbek tili)

Buxoro - 2023

BUXORO
DAVLAT
UNIVERSITETI

Modul/ FAN SILLABUSI
Filologiya fakulteti

60230100– Filologiya va tillarni o'qitish (o'zbek tili)

Fan nomi:	O'zbek tilini o'qitish metodikasi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	O'TAO'M 1508
Yil:	2023-2024
Semestr:	3-semestr
Ta'lim shakli:	kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	ma'ruza–20 soat, amaliy–20 soat, seminar–20 soat, auditoriyadan tashqari – 60 soat
Ma'ruza	20 soat
Amaliy mashg'ulotlar	20 soat
Laboratoriya mashg'ulotlari	–
Seminar	20 soat
Mustaqil ta'lim	60 soat
Kredit miqdori:	4 kredit
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

I Fan maqsadi (FM)

FMI	“O'zbek tilini o'qitish metodikasi” fanini o'qitishdan maqsad ona tili ta'limining ilmiy-nazariy asoslarini, o'qitishning eng qulay va zamonaviy metodlarini ta'limning turli bosqichlarida qo'llay olishni, bo'lajak o'qituvchilarga qo'yiladigan kasbiy talablar asosida ona tili fanini zamon talablari darajasida o'qitishning samarali metodlari, shakl va usullarini o'rgatish, ularni amaliyotga tatbiq qilishning pedagogik-metodik imkoniyatlarini yoritishdan iborat.
-----	---

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1	HO'AT
2	Tilshunoslik nazariyasi
3	Umumiy psixologiya
4	Falsafa

II Ta'lim natijalari (TN)

	Bilimlar jihatidan
TNI	– talabalarni zaruriy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, jarayonlarga

	uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashini rivojlantirish;
TN2	– talabalarni kasbiy-pedagogik hamda metodik ko‘nikma va malakalarni shakllantirish;
TN3	– mustaqil ijodiy fikrlash qobiliyati, o‘qituvchilik kasbiy madaniyatini kamol toptirishga o‘rgatish;
TN4	– lisoniy imkoniyatlardan nutqning turli ko‘rinishlarida ijodiy, unumli va samarali foydalanish malakalarini hosil qilishga o‘rgatish.
	Ko‘nikmalar jihatidan
TN5	– o‘zbek tili fani bo‘yicha o‘quvchilarni mustaqil tahsil olishga yo‘llash. ona tili fani bo‘yicha o‘quvchilar bilimini baholay olish;
TN6	– darslarni loyihalashtirish va tashkil etish metodlarini to‘g‘ri tanlash;
TN7	– umumiy o‘rta va o‘rta maxsus ta’limida o‘zbek tili ta’limi mazmuni, bu fanlarni o‘qitishda uning qismlari, boblariga mos xususiyatlarini tahlil qila olish <i>ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.</i>

	III Fan mazmuni
	Mashg‘ulotlar shakli : ma’ruza (M)
M1	Fanning madsad va vazifalari
M2	O‘zbek (ona) tili ta’limi tarixidan
M3	O‘zbek (ona) tili ta’limining umumdidaktik asoslari
M4	O‘zbek (ona) tili ta’limining xususiy asoslari
M 5	5-sinfda ona tili o‘qitish metodikasi
M 6	6-sinfda ona tili o‘qitish metodikasi
M 7	7-sinfda ona tili o‘qitish metodikasi
M 8	8-sinfda ona tili o‘qitish metodikasi
M 9	9-sinfda ona tili o‘qitish metodikasi
M 10	10-11-sinfda ona tili o‘qitish metodikasi
	Mashg‘ulotlar shakli : amaliy (A)
A1	Ona tilidan uzviylashtirilgan DTS va o‘quv dasturi mazmuni
A2	Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 5-sinf “Ona tili” darsligi tuzilishi va mazmuni
A3	Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 6-sinf “Ona tili” darsligi tuzilishi va mazmuni
A4	Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 7-sinf “Ona tili” darsligi tuzilishi va mazmuni
A5	Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 8-sinf “Ona tili” darsligi tuzilishi va mazmuni

A6	Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 9-sinf "Ona tili" darsligi tuzilishi va mazmuni
A7	Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 10-sinf "Ona tili" darsligi tuzilishi va mazmuni
A8	Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 11-sinf "Ona tili" darsligi tuzilishi va mazmuni
A9	Umumiy o'rta ta'lim maktablarining "Ona tili" darsliklari tuzilishi va mazmuni bo'yicha umumiy tahlil.
A10	Umumiy o'rta ta'lim maktablarining "Ona tili" darsliklari tuzilishi va mazmuni bo'yicha umumiy tahlil.
Mashg'ulotlar shakli : seminar (S)	
S1	O'zbek tilini o'qitishning umumdidaktik va o'ziga xos tamoyillari
S2	Ona tili darslarida qo'llaniladigan innovatsion pedtexnologiyalar
S3	Ona tili darslarida qo'llaniladigan interfaol pedtexnologiyalar va AKT
S4	Ona tili o'quv dasturida berilgan tayanç kompetensiyalar
S5	Maktabda o'quvchilarning og'zaki nutqini o'stirish usullari
S6	Maktabda o'quvchilarning yozma nutqini o'stirish usullari
S7	Diktant o'tkazish metodikasi
S8	Bayon yozdirish metodikasi
S9	Insho, esse o'tkazish tartibi
S10	Ona tili darslarida sinfdan tashqari ishlarni o'tkazish metodikasi

IV Mustaqil ta'lim(MT)		
1	O'zbek tilini o'qitish metodikasi fani bo'yicha adabivotlarni o'rganish va tahlil qilish	4 soat
2	O'zbek tilidan darslik va o'quv qo'llanmalarining boblari va mavzularini o'rganish	4 soat
3	O'zbek tilidan tarqatma materiallar tayyorlash. (bo'limlar bo'yicha)	4 soat
4	"Fonetika"dan taqdimot materiallarini tayyorlash	4 soat
5	"So'zshunoslik"dan taqdimot materiallarini tayyorlash	4 soat
6	"Morfologiya"dan taqdimot materiallarini tayyorlash	4 soat
7	O'qitish metodlari bo'yicha materiallar tayyorlash	4 soat
8	Fonetika va fonologiyani o'qitish bo'yicha dars ishlanmalari	4 soat
9	Ta'lim bosqichlarida leksikologiya o'qitish bo'yicha dars ishlanmalari tayyorlash	4 soat
10	Ta'lim bosqichlarida frazeologiya o'qitish bo'yicha dars ishlanmalari tayyorlash	4 soat
11	Ta'lim bosqichlarida morfemika o'qitish bo'yicha dars ishlanmalari tayyorlash	4 soat
12	Ta'lim bosqichida so'z yasalishi ta'limi bo'yicha	4 soat

	dars ishlanmalari tayyorlash	
13	Ta'lim bosqichlarida morfologiyani o'qitish bo'yicha dars ishlanmalari tayyorlash.	4 soat
14	Ta'lim bosqichlarida so'z birikmasi sintaksisini o'qitish bo'yicha dars ishlanmalari tayyorlash	4 soat
15	Ta'lim bosqichlarida sodda gap sintaksisini o'qitish bo'yicha dars ishlanmalari tayyorlash	4 soat

Asosiy adabiyotlar

1. Yuldasheva D.N. Ona tilini o'qitish metodikasi. –Buxoro: Durdona, 2021.
<http://library.ziynet.uz/ru/book/119112>

2. Roziqov O.v.b. Ona tili didaktikasi. –Toshkent: Yangi asr avlodi, 2005.
<http://library.navoiy-uni.uz/files/ochil%20roziqov%20ona%20tili%20didaktikasi.pdf>

3. G'ulomov A., Oodirov M. Ona tili o'qitish metodikasi. –Toshkent: Fan va texnologiyalar, 2012. <http://library.navoiy-uni.uz/files/a.%20g'ulomov%20ona%20tili%20o'qitish%20metodikasi.pdf>

4. To'xliyev B., Shamsiyeva M., Ziyodova T. O'zbek tili o'qitish metodikasi. –Toshkent: O'zbekiston Milliy kutubxonasi, 2010. <http://library.navoiy-uni.uz/files/b.to'xliyev,%20m.shamsiyeva,%20t.ziyodova%20.%20o'zbe>

Qo'shimcha adabiyotlar

5. Kompetensiyaga vo'naltirilgan Davlat ta'lim standarti va o'quv dasturi: Ona tili, adabiyol. o'zbek tili (5-11-sinllar). –Toshkent, 2020.

6. Yo'ldosheva D.N. Ona tili ta'limi maqsadining tadrijiy taraqqiyoti. – Toshkent: O'zbekiston Milliy ensiklopediyasi, 2019. – 172 b.

<http://yuldasheva.buxdu.uz/index.php/kutubxona/2021-02-23-13-29-54/115-ona-tili-ta-limi-maqsadining-tadrijiy-taraqqiyoti>

Axborot manbalari

1.<http://www.ziynet.uz>

2.<http://www.thinsan.com>

3.<http://www.literature.uz>

4.<http://www.genhis.philol.ru>

TALABANING O'ZLASHTIRISHINI BAHOLASH MEZONLARI

5 baho olish uchun talabalarining bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- *fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- *fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;

- *fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy va amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- *fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon qila olsa;
- *konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- *mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- *fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy- huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- *fanga tegishli mavzular bo'yicha bitta ilmiy maqola chop etgan bo'lsa;
- *tarixiy jarayonlarni sharxlay olsa.

4 baho olish uchun talabalarning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- *fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- *fanning mazmunini, amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- *fan bo'yicha berilgan topshiriqlarni fan dasturidan kelib chiqqan holda bajarsa;
- *fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- *fan bo'yicha konspektni puxta shakllantirgan bo'lsa;
- *fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- *fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

3 baho olish uchun talabalarning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- *fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- *fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- *bayon qilish ravon bo'lmasa;
- *fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- *fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

2 baho olish uchun talabalarning bilim darajasi quyidagicha bo'lishi mumkin:

- *fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- *fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- *fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- *fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- *fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- *fan mohiyatini anglamasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif	Yuldasheva Dilorom Nigmatovna – BuxDU o'zbek tilshunosligi va jurnalistika kafedrasi professori, p.f.nomzodi
E-mail	<u>yuldasheva21dilorom@gmail.com</u>

Tashkilot	Buxoro davlat universiteti
Taqrizchilar	Abuzalova Mehriniso Kadirovna– BuxDU o‘zbek tilshunosligi va jurnalistika kafedrası professori, f.f.doktori
	Yusupova Dildora Yunus qizi – BuxDU o‘zbek tilshunosligi va jurnalistika kafedrası dotsenti, f.f.nomzodi (PhD)

Mazkur sillabus universitet o‘quv-usuliy Kengashining 2023-yil 29- avgustdagi 1- sonli yig‘ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus o‘zbek tilshunosligi va jurnalistika kafedrasining 2023-yil 26- avgustdagi 1-sonli yig‘ilishi bayoni bilan ma’qullangan.

O‘quv-usuliy dipartament boshlig‘i

M.A.Tursunov

Fakultet dekani

Q.R.To‘xsanov

Kafedra mudiri

D.Z.Rajabov

Tuzuvchi

D. N.Yuldasheva